

HETZELFDE VERSCHIL, MAAR DAN ANDERS

PARADOXEN ALS ARCHITECTENGEREI: EEN EXPERIMENT

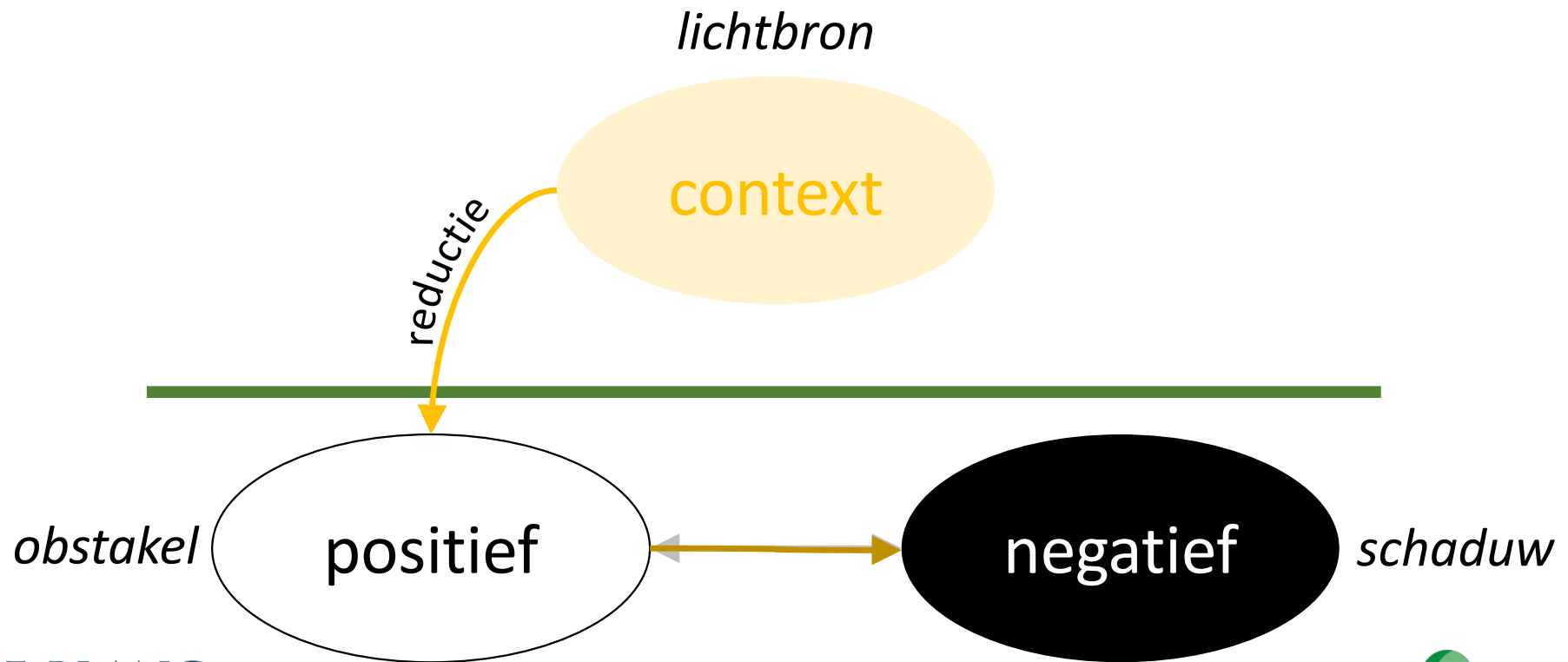
Paul Oude Luttighuis
Landelijk Architectuur Congres, 16 november 2018

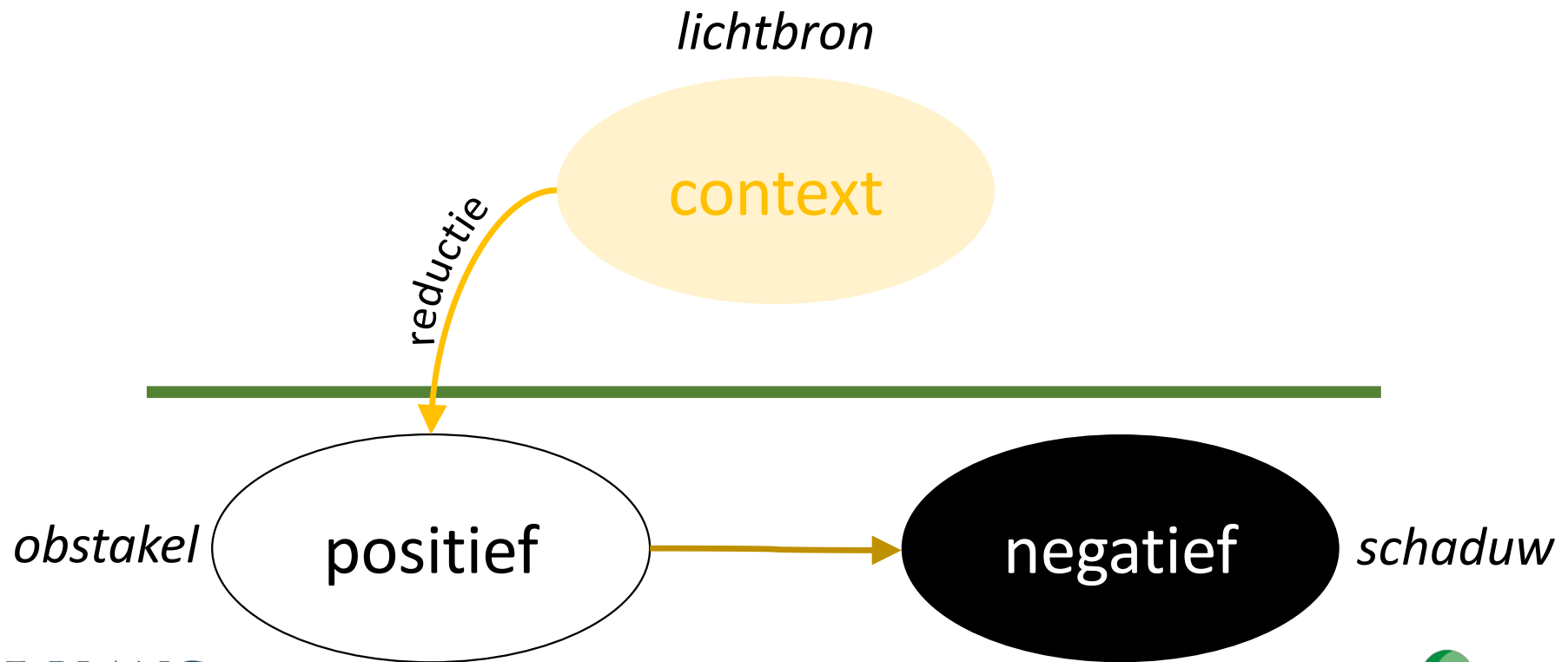

HOE WERKT EEN PARADOX?

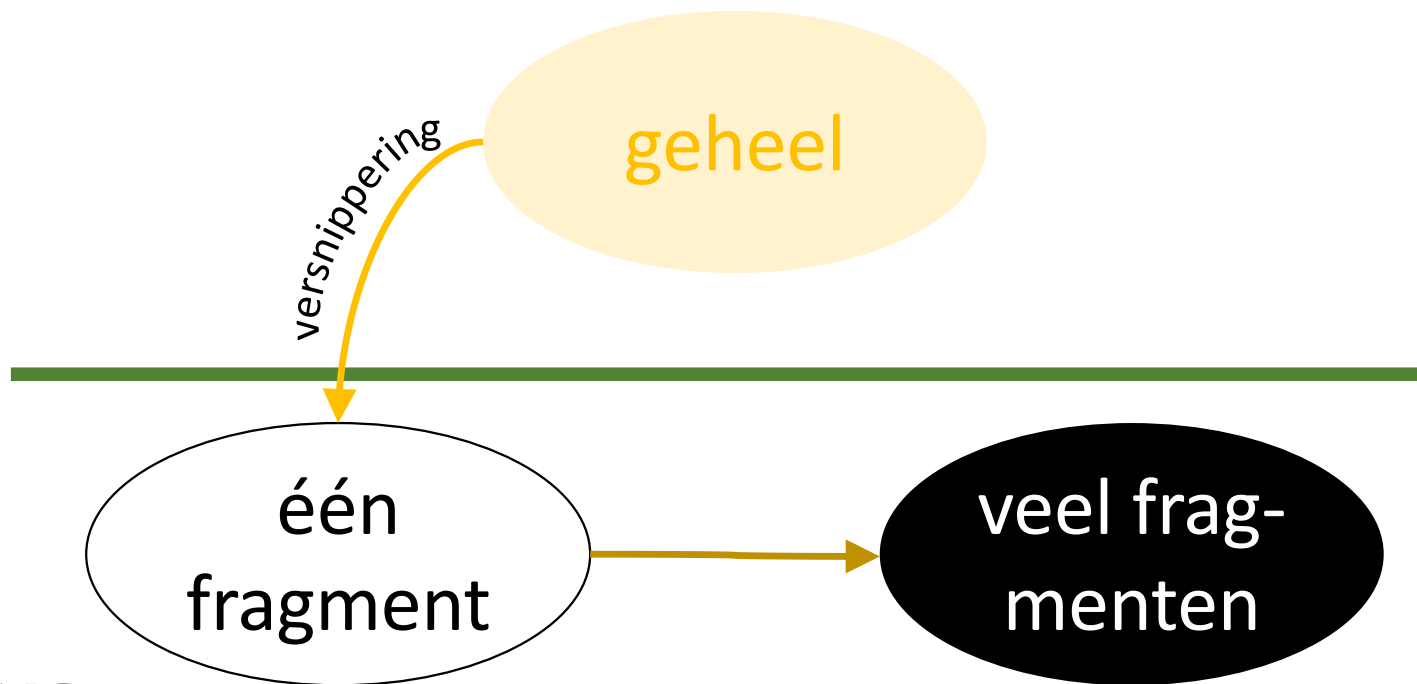

HOE WERKT EEN PARADOX?

DE SORITES-PARADOX

HOEVEEL FRAGMENTEN OOK, ZIJ WORDEN GEEN GEHEEL.

DE SORITES-PARADOX IN ARCHITECTUURLAND

- Agile: versnippering van beweging
Hoeveel veranderingetjes ook, zij worden geen beweging.
- Salamtactiek: versnippering van strategie
Hoeveel beslissinkjes ook, zij worden geen strategie.
- Micro-services: versnippering van systemen
Hoeveel dienstjes ook, zij worden geen systeem.
- Procedures: versnippering van processen
Hoeveel stapjes ook, zij worden nooit een proces.
- Statistiek: versnippering van informatie
Hoeveel data ook, het wordt nooit informatie.

WAT PARADOXEN NIET ZIJN

- dilemma's, die tot keuzes nopen
- evenwichten, die je moet bewaren
- valkuilen, die je moet ontwijken

LUCKY LUKE

De man die sneller schiet dan zijn schaduw

WAT PARADOXEN WEL ZIJN

EEN PARADOX TOEPASSEN

VERHELDEREND

- vooruitgang: overwinnen van tegenstellingen
- blik- en keuzeverruiming
- bestrijding van dogma
- spirit, humor

VERDUISTEREND

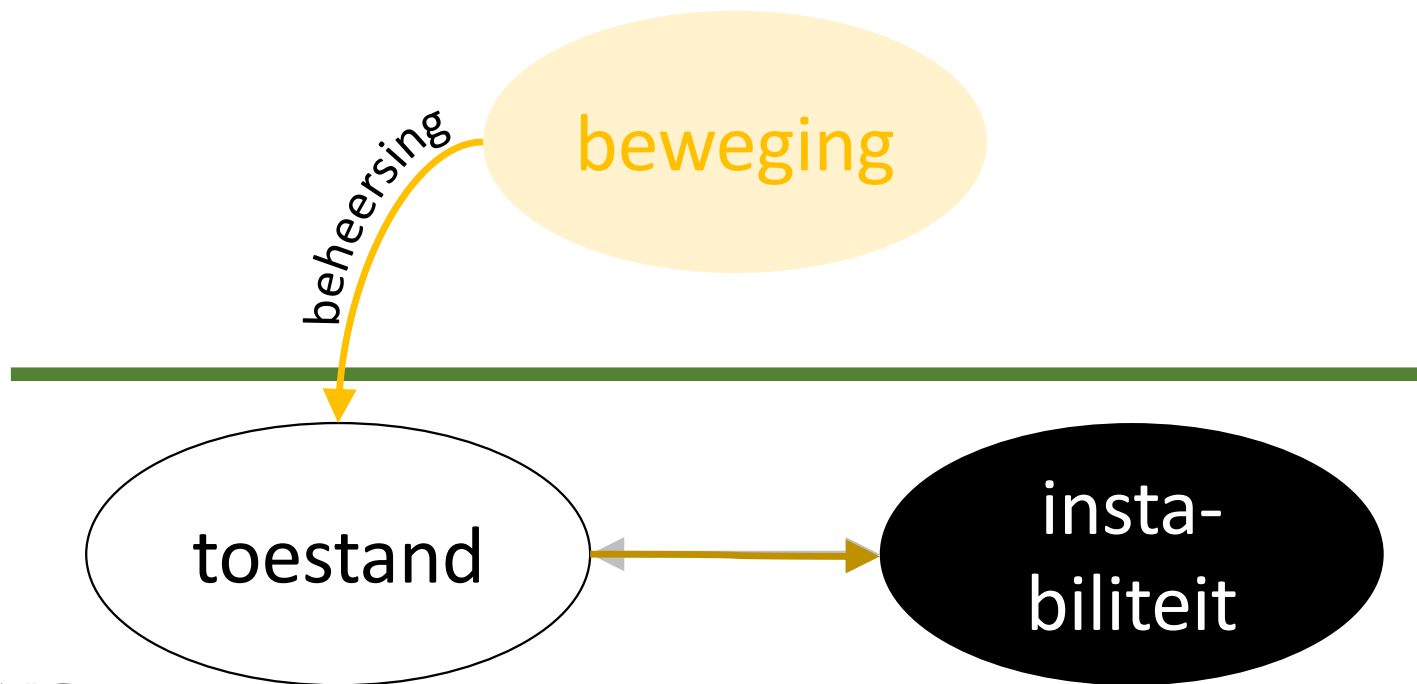
- uitstellen van grote vragen
- verdeel en heers
- salamitactiek
- eigen agenda
- angst oproepen
- polariseren

DE STABILITEITSPARADOX

DE ENIGE CONSTATE IS VERANDERING.

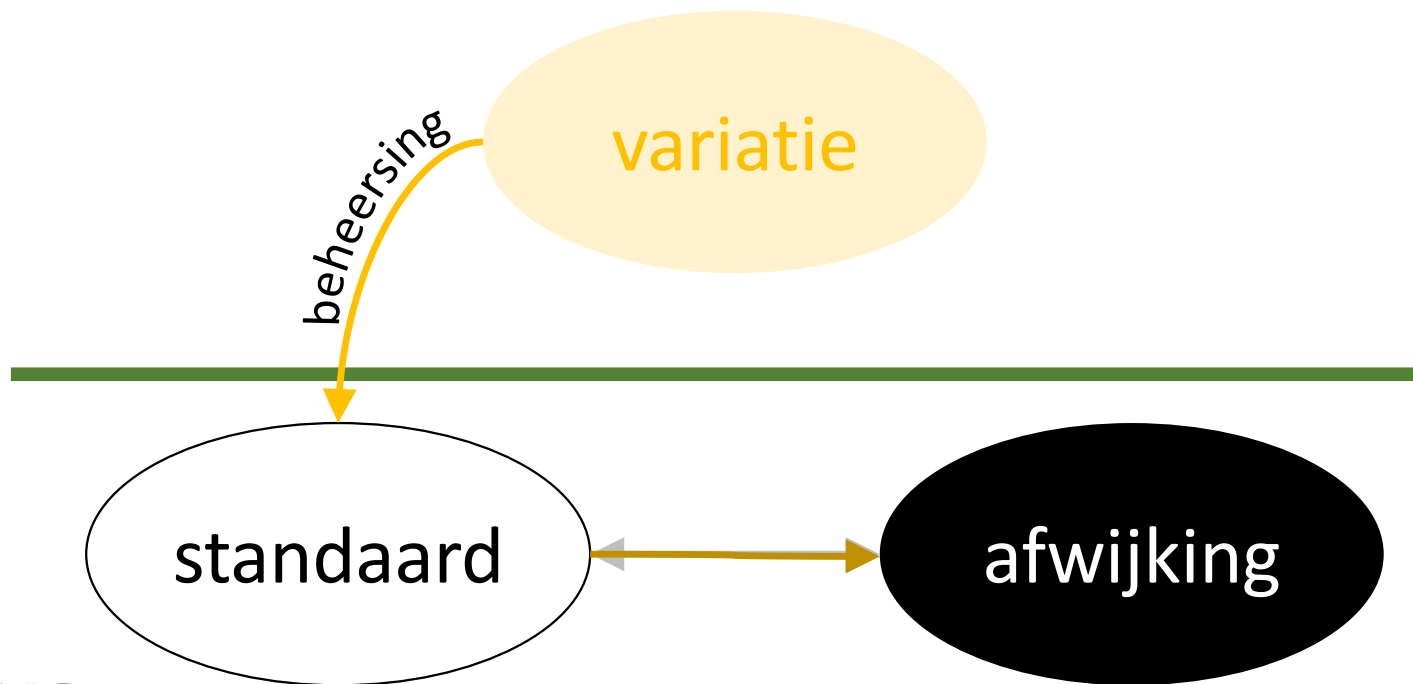
Heraclitus

DE STANDAARDISATIEPARADOX DE ENIGE STANDAARD IS VARIATIE.

Andy Tanenbaum

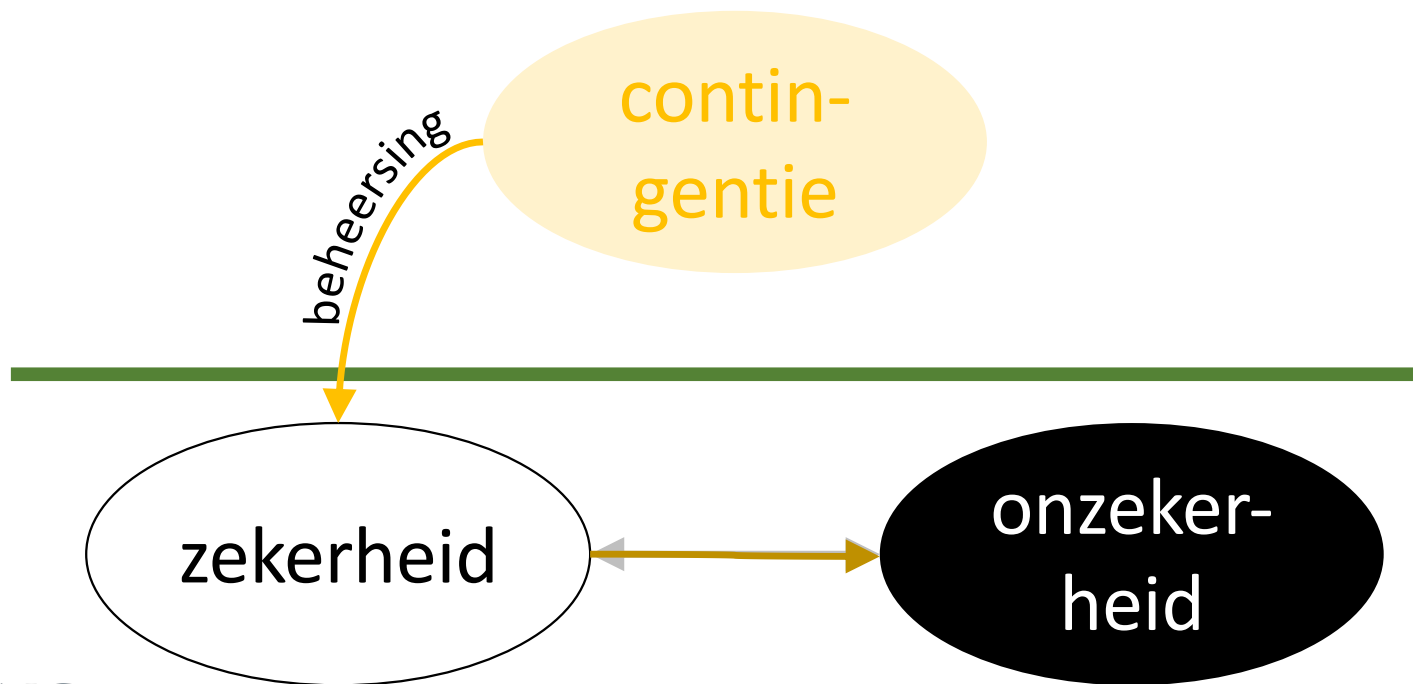

DE ZEKERHEIDSPARADOX

DE ENIGE ZEKERHEID IS ONZEKERHEID.

Plinius de Oudere

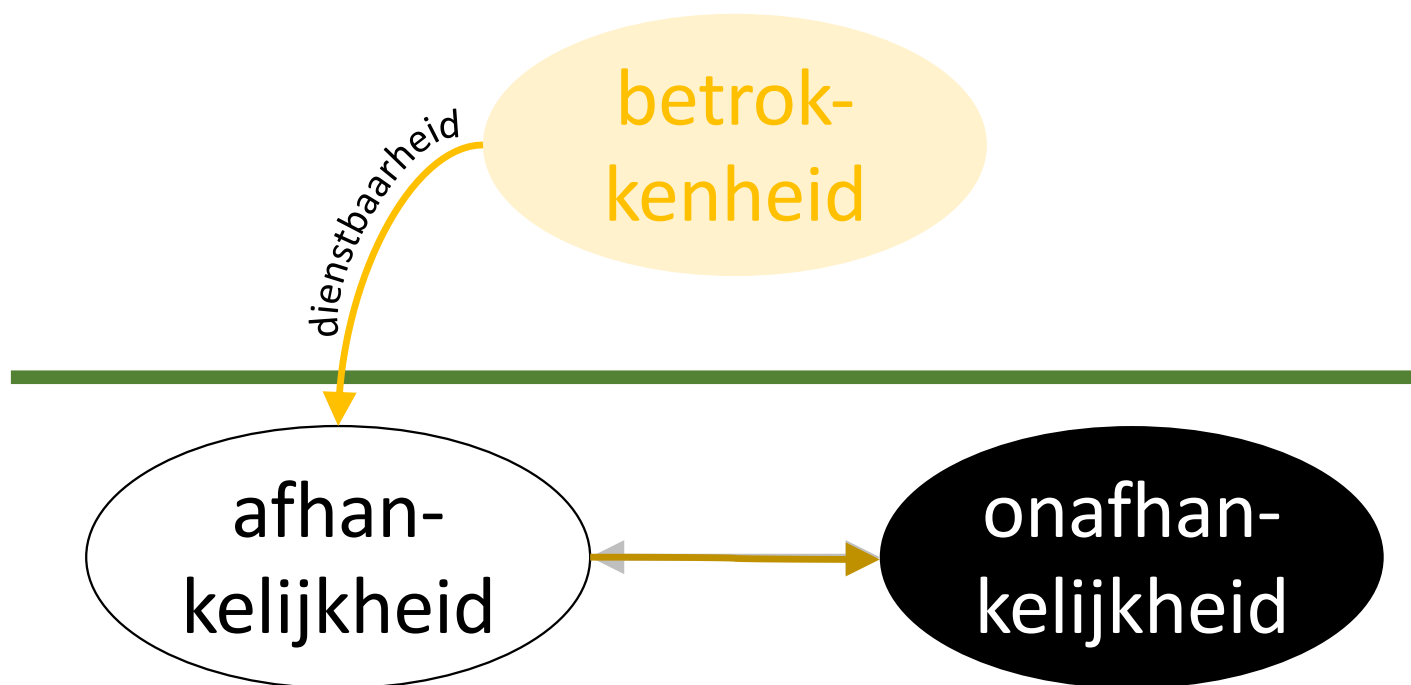

DE ONAFHANKELIJKHEIDSPARADOX

GEEN ONAFHANKELIJKER ARCHITECT DAN WIE AFHANKELIJK IS VAN KWALITEIT.

Otto Weiss

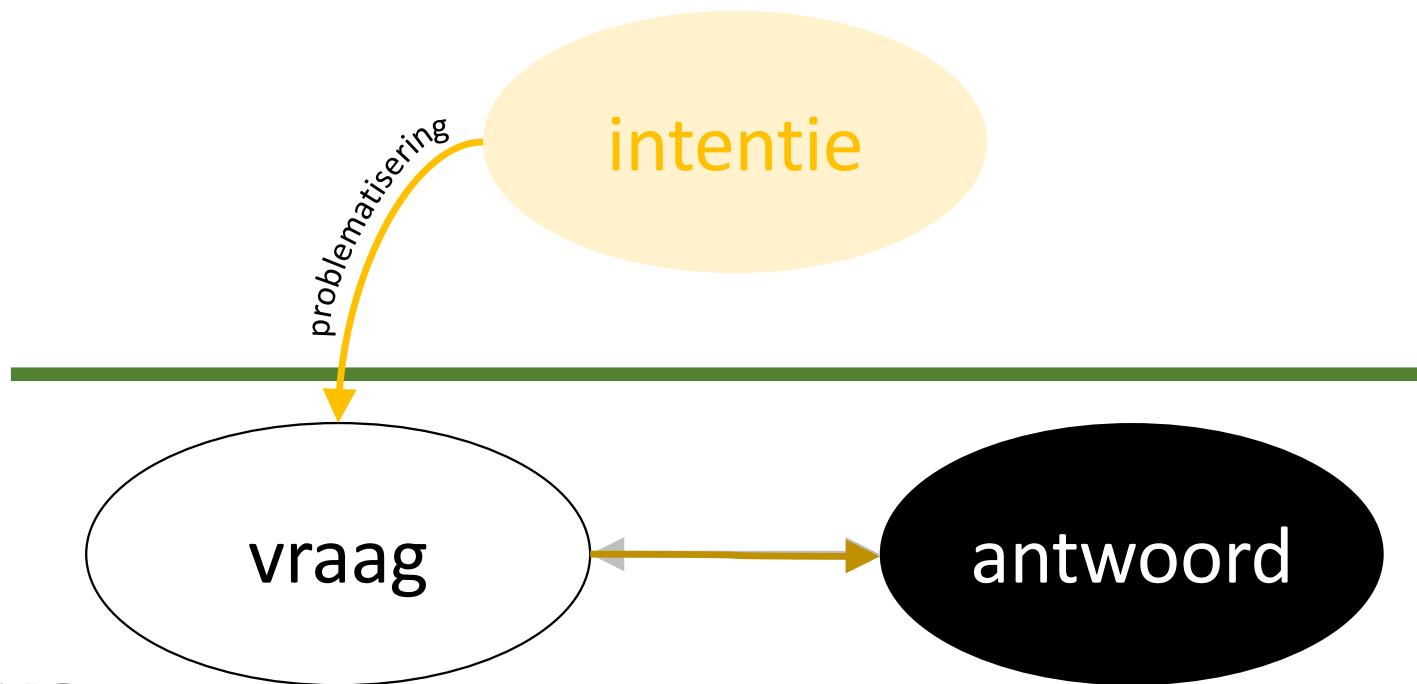

DE ANTWOORDPARADOX

HET PROBLEEM VAN HET ANTWOORD IS DE VRAAG.

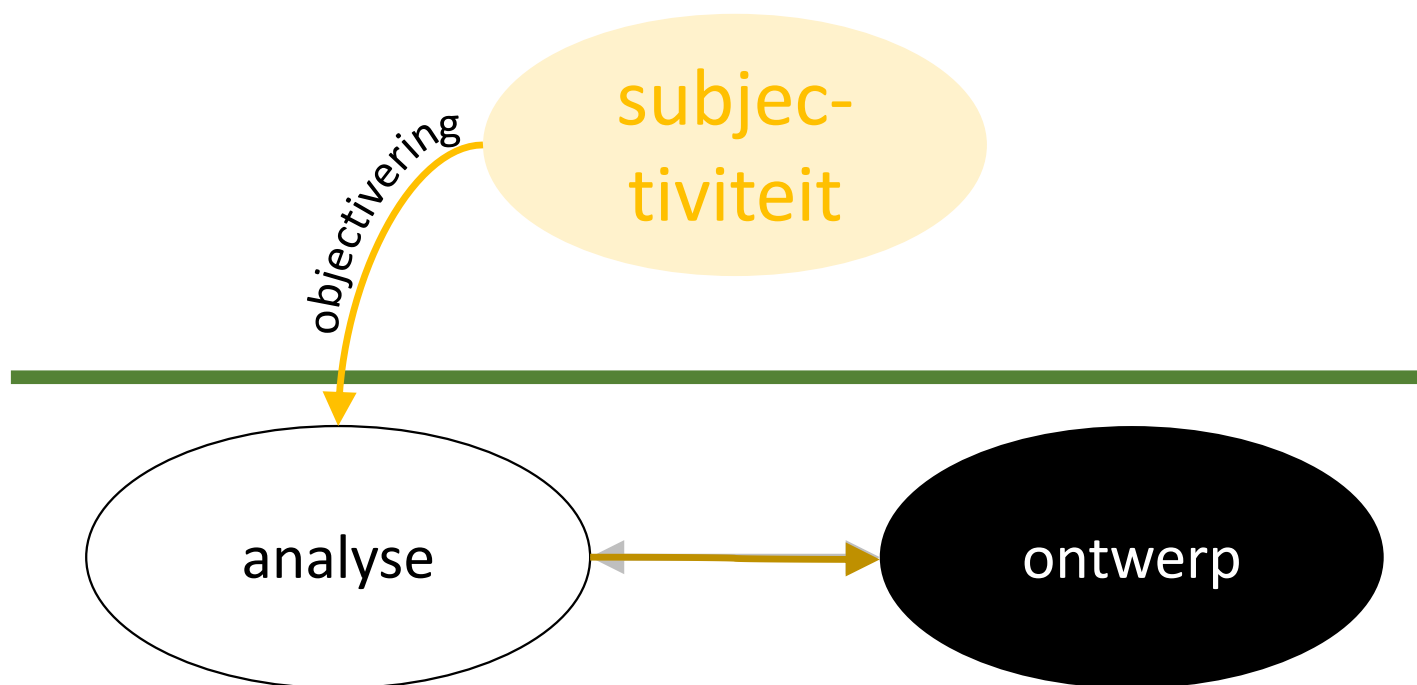

Gerrit Komrij

DE ANALYSE-EN-ONTWERP-PARADOX

ANALYSE IS HET ONTWERP VAN EEN PROBLEEM, ONTWERP DE ANALYSE VAN EEN OPLOSSING.

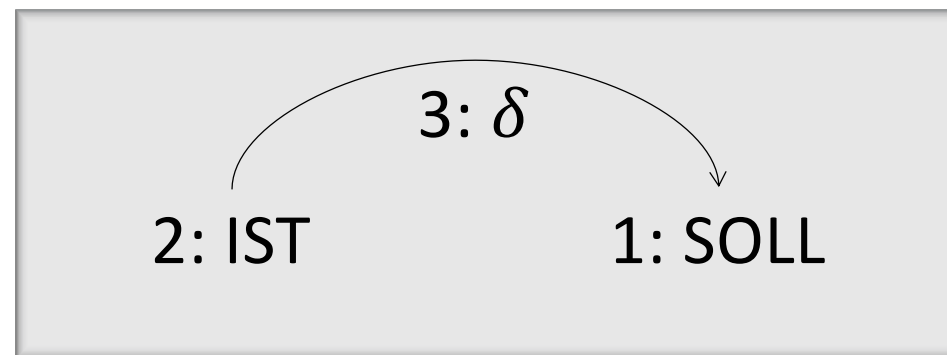
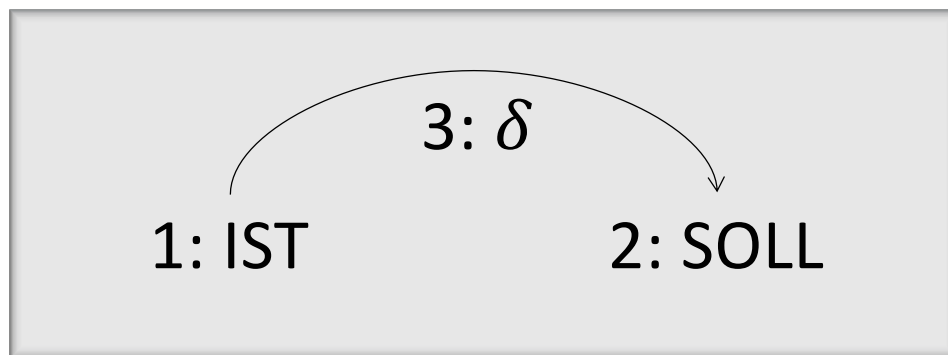

EXPERIMENT: VIER CASUSSEN

- Vier pogingen tot methodische inzet van paradoxen
 - *Grotendeels op eigen ervaring/waarneming gebaseerd*
 - *Uitvergroot en geanonimiseerd*
 - *Drie keer verhelderend gebruik, één keer verduisterend*
- Per casus
 - *Vraag aan het publiek:*
 - ◆ *ene groep: wat is er positief aan deze inzet van een paradox?*
 - ◆ *andere groep: wat is er negatief aan deze inzet van een paradox?*
 - *Vijf minuten ophalen, vijf minuten plenair toelichten*

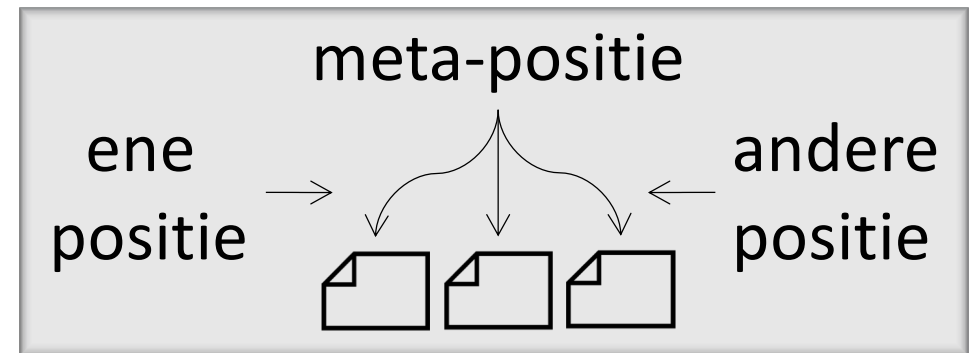
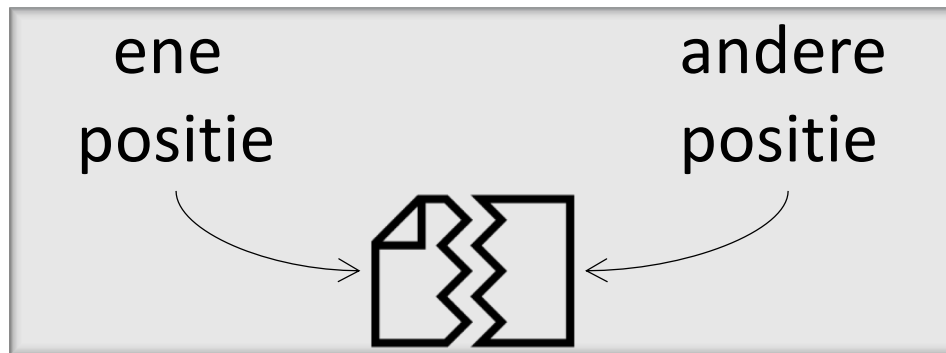
EERSTE POGING

- analyse-ontwerp-paradox, verhelderend
- situatie
 - *verouderd applicatielandschap, stagnatie van de ontwikkeling*
 - *versnipperd langs productlijnen*
 - *digitaliserende en internationaliserende markt*

TWEEDE POGING

- onafhankelijkheidsparadox, verhelderend
- situatie
 - twee wederzijds afhankelijke organisaties, samen opdrachtgever
 - inrichten van het onderlinge informatieverkeer
 - uiteenlopende beelden over de aard van de onderlinge relatie

DERDE POGING

- stabiliteits-, standaardisatie- en zekerheidsparadoxen, verhelderend
- situatie:
 - *afsprakenstelsel voor burgerregie op gegevens*
 - *gebruik van markt, decentrale implementatie*
 - *centraal vertrouwen (interoperabiliteit, betrouwbaarheid, privacy)*

- constructie gaat voor interventie
- functionaliteit als materiaal
- eenheid van doel
- eenheid van stijl:
ritueel, rationeel of functioneel

- interventie gaat voor constructie
- vrijheidsgraden als materiaal
- veelheid van intenties
- mix van op maat gekozen stijlen: ritueel, rationeel, functioneel, contextueel

VIERDE POGING

- sorites-paradox, verduisterend
- situatie
 - *organisatie wil een nieuw maatwerk kernsysteem implementeren*
 - *(drie-)richtingenstrijd over het paradigma (proces-, regel- of service-)*
 - *architect weet welke (mix) het best past bij de afgesproken bedrijfsdoelen*

- richtingen scenario-gewijs confronteren met de bedrijfsdoelen
- voorleggen aan opdrachtgevers
- beeld-, oordeels- en besluitvorming
- uitrollen

- agile aanpak kiezen
- MVP functioneel afbakenen
- beste aanpak opnemen in datamodel MVP
- bij increments datamodel bestendigen

ZIJN PARADOXEN VOER VOOR METHODE?

PAUL OUDE LUTTIGHUIS

adviseur-architect

paul.oudeluttighuis@leblancadvies.nl